

[Finansministeren.]

sende udgifter til etablering af Halsskov-Knudshovedruten, de øgede materielbevil-linger til statsbanerne og anlægsudgifterne i forbindelse med atomenergiprogrammet.

Efter disse bemærkninger om stillingen på drifts- og anlægsbudgettet skal jeg kort omtale udviklingen på kapitalbudgettet i indeværende år.

Kapitalindtægterne kan anslås til godt 150 mill. kr. eller en smule mindre end året forud. Der må påregnes en yderligere stigning i afdragene på statens udlån, men dette mere end opvejes af, at der sidste år indgik et ekstraordinært afdrag på den tyske flygtningegæld på 17 mill. kr. og forskellige andre engangsindtægter.

På kapitalbudgettets udgiftsside vil udbetalingerne af nye udlån gå væsentlig ned; udgiften hertil androg i 1955-56 835 mill. kr. og bliver formentlig i år noget over 700 mill. kr. Nedgangen skyldes i første række, at den i 1954-55 foretagne begrænsning af tildelingen af lånetilsagn til boligbyggeri nu er begyndt at påvirke låneudbetalingerne; disse kulminerede i 1955-56, da de i alt udgjorde knap 650 mill. kr., og vil i år formentlig blive over 100 mill. kr. mindre. Udbetalingerne af Marshalllån må ligeledes ventes at gå tilbage, idet hele denne bevilling nu er ved at være fuldt udnyttet. På den anden side er det sandsynligt, at udbetalingerne af andre udlån vil gå noget op. Denne del af udlånsbudgettet er i de sidste år udvidet ret stærkt, bl. a. som følge af gennemførelsen af en række hver for sig ikke særlig betydelige udvidelser af udlånslovgivningen og øgede lånebevillinger til tekniske skoler og højskoler.

Jeg vil herefter antage, at statens samlede udlån og aktiebesiddelse ved udgangen af dette finansår vil udgøre omkring 5 650 mill. kr., hvoraf omkring 4 milliarder kr. er lån i medfør af boligstøttelovgivningen.

Afdragene på statsgælden vil i år blive ca. 65 mill. kr. større end sidste år. Stigningen vedrører udelukkende den indenlandske gæld og skyldes først og fremmest, at det i 1951 optagne forsvarslån på 75 mill. kr. er blevet fuldt ud indfriet.

Med et overskud på drifts- og anlægsbudgettet, der, som jeg før nævnte, nu kan skønnes at blive omkring 375 mill. kr., og

nettoudgifter på kapitalbudgettet på omkring 1 milliard kr. skulle statens finansieringsbehov i indeværende år blive af størrelsesordenen 600 mill. kr.; det er vel omkring 200 mill. kr. mere end i 1955-56, en forøgelse, der stort set svarer til forringelsen af overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet. Da finansieringsbehovet er nettoresultatet af bruttoindbetalinger og udbetalinger på omkring 5 milliarder kr. og foruden af de allerede omtalte poster påvirkes af ændringer i statens indtægts- og udgiftsrestancer, kan det af nærliggende grunde kun anslås med betydelig usikkerhed. Jeg kan imidlertid nævne, at nettoudbetalingerne fra statskassen i finansårets første syv måneder har udgjort ca. 270 mill. kr., hvilket er omtrent det samme som i det tilsvarende tidsrum i fjor. Finansieringen af disse udbetalinger har ikke hidtil givet anledning til vanskeligheder; de er i alt væsentligt blevet dækket gennem det løbende salg af statsobligationer og indbetalingerne under dollarpræmieordningen, mens statens mellemværende med nationalbanken har været nogenlunde uændret.

I forbindelse med omtalen af finansieringsbehovet skal jeg også gøre nogle bemærkninger om udviklingen i statsgælden. Når finansieringsbehovet, som jeg lige nævnte, kan anslås til omkring 600 mill. kr., er dette jo ikke ensbetydende med, at statsgælden vokser med dette beløb, idet der blandt udgifterne på kapitalbudgettet er medregnet afdragsbetalinger på gælden. Tværtimod er forholdet det, at overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet, kapitalindtægterne og de indbetalte dollarpræmiebeløb taget under ét både i fjor og i år har været i stand til at finansiere langt den største del af statens udlånsvirksomhed. Da imidlertid en del af overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet modsvares af udstedelsen af sparebeviser på godt 200 mill. kr., bliver stigningen i statsgælden tilsvarende større og kan herefter, når vi medtager sparebeviserne, i indeværende år anslås til mellem 300 og 400 mill. kr. Den samlede statsgæld vil herefter andrage godt 9 milliarder kr.

Set i forhold til udviklingen på kapitalmarkedet er det imidlertid navnlig stigningen i statens indenlandske obligationsgæld, der er af interesse. I betragtning af,